

Przekazywany do rąk Czytelników numer „Kwartalnika Geologicznego” jest poświęcony osiągnięciom geologii ZSRR dla uczczenia 50 Rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Na treść numeru składa się jedenaście artykułów obrazujących poszczególne dziedziny geologii Kraju Rad, przygotowanych przez znanych geologów radzieckich. Dla przedstawienia wyników prac Instytutu Geologicznego — działającego w nowych warunkach ustrojowych Polski — publikujemy jednocześnie artykuł Dyrektora tego Instytutu.

Zaszczyconie szpalt „Kwartalnika Geologicznego” prezentacją pięćdziesięcioletniego dorobku geologii w ZSRR pozostaje w związku z inicjatywą Prezesa Centralnego Urzędu Geologii doc. mgra inż. Mieczysława Mrozowskiego i Ministra Geologii ZSRR Akademika A. W. Sidorenki i stanowi wyraz stale pogłębiającej się współpracy służb geologicznych obu krajów.

Artykuły przekazane redakcji „Kwartalnika Geologicznego” w języku rosyjskim staraliśmy się wiernie i dokładnie przetłumaczyć na język polski. Sądzymy, że treść tych artykułów pozwoli naszym Czytelnikom zorientować się w bogatym dorobku i osiągnięciach geologii radzieckiej, mających bezpośredni wpływ na dynamiczny rozwój gospodarki narodowej ZSRR. Publikowane materiały świadczą również o dalszych ogromnych perspektywach odkrycia na obszarze Związku Radzieckiego nowych, bardzo ważnych złóż surowców. Ilustrują one również wyjątkowo wielki wkład geologii radzieckiej do rozwoju nauk o Ziemi.

Z okazji 50 Rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej podzielamy radość Geologów radzieckich z powodu ich wielkich osiągnięć, a jednocześnie gratulujemy i życzymy im dalszych sukcesów.

Redakcja

Naród radziecki uroczyście obchodzący w bieżącym roku 50 Rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej przeżył ogromną i sławną drogę walki o socjalizm i doszedł do wspaniałych osiągnięć w dziedzinie socjalnych, gospodarczych i kulturalnych przeobrażeń swego kraju.

Pod kierownictwem Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, w oparciu o przodującą marksistowsko-leninowską teorię rozwoju społeczeństw, naród radziecki stworzył socjalistyczne państwo o wysokim stopniu rozwoju, a obecnie z przeświadczeniem przystąpił do budownictwa społeczeństwa komunistycznego.

Pomimo ogromnego terytorium, wysokiej liczby ludności i kolosalnych bogactw mineralnych Rosja carska była jednym z krajów najbardziej zacofanych. Nie starczało w niej węgla, metali nieżelaznych, a nawet naturalnych materiałów budowlanych.

Dzięki stałej trosce Partii Komunistycznej i Rządu Radzieckiego o rozwój zasobów mineralnych, prace geologiczno-poszukiwawcze stały się w ZSRR wielką dziedziną gospodarki narodowej. Gdy w 1918 r. w skład Komitetu Geologicznego wchodziło ogółem 77 geologów, których główne wyposażenie stanowiły: lupa, kompas i młotek, obecnie służba geologiczna ZSRR zatrudnia około 500 tys. pracowników zajmujących się poszukiwaniem bogactw mineralnych. Dysponują oni ponad 200 tys. jednostek różnego rodzaju sprzętu i środków transportu, jak aparaty wiertnicze, uniwersalne pojazdy mechaniczne, traktory, samochody, aparatura geofizyczna i laboratoryjna, maszyny do obróbki metali, przenośne agregaty elektryczne i inne urządzenia.

W ciągu 50 lat w Związku Radzieckim przygotowano bazę surowców mineralnych, której pod względem różnorodności surowców i ich zasobów nie dorównuje żaden kraj na świecie. Do 1967 r. w ZSRR odkryto i rozpoznano ponad 15 tys. złóż, na których utworzono tysiące przedsiębiorstw górniczych. Chociażby tylko w ostatnich latach rozpoznano nowe wielkie baseny ropo-gazonośne i prowincje rudne, które umożliwiły powiększenie wydobycia surowców mineralnych i bardziej racjonalne rozmieszczenie sił wytwórczych.

Pod względem rozpoznanych zasobów surowców mineralnych ZSRR zajmuje obecnie wiodące miejsce w świecie. Rozpoznane zasoby surowców mineralnych zabezpieczają rozwój przemysłu górniczego i przeróbki surowców mineralnych na nadchodzące okresy narodowych planów gospodarczych. Stopień geologicznego zbadania kraju, a także ocena perspektywicznych obszarów rudonośnych oraz basenów rudonośnych i gazonośnych wykazuje, że istnieje możliwość rozpoznania takich zasobów, które w pełni wystarczą do zabezpieczenia przemysłu również na okresy dalekich, perspektywicznych planów gospodarczych.

Pięćdziesięcioletnie doświadczenia w badaniach geologicznych na tak wielkim obszarze, jaki zajmuje nasz kraj, są bardzo pouczające. Cechą charakterystyczną

badach geologicznych w Związku Radzieckim jest ich planowe ukierunkowanie, zmierzające do zabezpieczenia w odpowiednim czasie bazy surowców mineralnych dla rozwoju przemysłu. Na przestrzeni całego okresu istnienia władzy radzieckiej rozpoznanie i wydobycie surowców zawsze nadążało za rozwojem przemysłu górniczego. Poszukiwania i rozpoznanie surowców mineralnych opierały się na planowym badaniu budowy geologicznej kraju i jego poszczególnych regionów, były one również prowadzone na podstawie naukowo określonych perspektyw.

W latach władzy radzieckiej ukształtowała się w kraju jednolita służba geologiczna z rozgałęzioną siecią produkcyjnych i naukowo-badawczych jednostek organizacyjnych, a prace geologiczno-rozpoznawcze przybrały charakter prac naukowo-produkcyjnych. Przygotowano wysoko kwalifikowaną kadrę inżyniersko-techniczną i kadrę kwalifikowanych robotników. Obecnie geolodzy radzieccy dostarczają pomocy naukowo-technicznej w prowadzeniu badań geologicznych licznym krajom socjalistycznym i krajom rozwijającym się.

Partia Komunistyczna i Rząd Związku Radzieckiego wysoko oceniają pracę geologów. Liczne jednostki organizacyjne i tysiące pracowników służby geologicznej odznaczono orderami i medalami ZSRR. Z wielką dumą i poczuciem odpowiedzialności wszyscy pracownicy służby geologicznej przyjęli ustalenie przez Rząd ZSRR corocznie obchodzonego „Dnia Geologa”.

Praca geologicznych jednostek organizacyjnych ZSRR jest bardzo różnorodna. Poszczególne dziedziny badań geologicznych i rozwój bazy surowców mineralnych naświetlają artykuły publikowane w niniejszym numerze „Kwartalnika Geologicznego” specjalnie przygotowane dla tego czasopisma.

Akademik A. W. Sidorenko
Minister Geologii ZSRR

Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa stworzyła warunki dla wszechstronnego rozkwitu gospodarki i nauki w ZSRR. Po Rewolucji szczególną wagę zwrócono m.in. na badania geologiczne służące wszechstronnemu rozwojowi różnorodnych gałęzi przemysłu.

W wyniku tych badań — dzięki twórczej myśli geologów radzieckich, a także właściwemu powiązaniu nauki z praktyką — odkryto tysiące nowych złóż, w tym szereg złóż nowych surowców, nie eksploatowanych na terenie Rosji w okresie przedrewolucyjnym. Nowo odkryte złoża były podstawą dla potężnej rozbudowy przemysłu tak w europejskiej, jak i azjatyckiej części Związku Radzieckiego.

Należy podkreślić, że geolodzy radzieccy w okresie 50 lat Władzy Radzieckiej, dzięki własnym wysiłkom i pracy, bez żadnej pomocy z zewnątrz, sprawili, że ZSRR przekształcił się w kraj pod względem większości takich surowców, jak węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny, rudy żelaza, rudy manganu, niklu, miedzi, kobaltu, wolframu i wielu innych — zajmujący pierwsze lub drugie miejsce w świecie.

Geolodzy radzieccy, pracując w różnych warunkach geograficznych i geologicznych, są twórcami szeregu oryginalnych metod badawczych, umożliwiających stałe podnoszenie efektywności prac geologicznych.

Doświadczenia geologów radzieckich w wielu przypadkach stanowią pomoc służbie geologicznej Polski, która w nowych warunkach socjalistycznego ustroju, powstałego w wyniku Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, ma pełną możliwość wszechstronnego wykorzystywania tych doświadczeń.

Widocznym tego dowodem jest przede wszystkim pomoc udzielana w ostatnich latach przez służbę geologiczną ZSRR przy poszukiwaniach złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w Polsce. Również geolodzy radzieccy w zakresie wielu zagadnień korzystają z doświadczeń polskich geologów, zwłaszcza w dziedzinie metod poszukiwawczych złóż kopalin stałych.

Ta braterska współpraca, obejmująca szerokie dziedziny badań, stale rozwija się, a ostatnio znalazła wyraz w podpisanym w marcu 1966 r. protokole o bezpośredniej współpracy między Ministerstwem Geologii ZSRR i Centralnym Urzędem Geologii PRL.

Zawarte w niniejszym numerze „Kwartalnika Geologicznego” artykuły znanych specjalistów radzieckich oraz artykuł Dyrektora Instytutu Geologicznego w Warszawie ogłaszane z okazji Wielkiego Jubileuszu — 50 Rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej — obrazują dobitnie wpływ tego wielkiego wydarzenia na rozwój geologii radzieckiej i polskiej.

Z okazji tej Wielkiej Rocznicy w imieniu polskiej służby geologicznej i w imieniu własnym pragnę przekazać serdeczne gratulacje i życzenia dalszych sukcesów w pracy Kierownictwu służby geologicznej ZSRR i wszystkim Geologom Radzieckim.

Docent mgr inż. Mieczysław Mrozowski
Prezes Centralnego Urzędu Geologii